

GŁOS WĄBRZEŃSKI

Przedpłata: w tygodniu, miesięcznie 1,50 zł z odroczeniem płatności przez pocztę 20 gr w tygodniu. W wypadkach nieopłaconych, przy wstrzymaniu przedpłat, redakcja przerywa numerowanie, utrzymując się na prawach biura pozostawiając do dostarczenia, lub przerywa całe abonentom. Za datę ogłoszeń, redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłoszenie pobiera się od wiersza 10 gr. (1 lin.) 10 gr. za reklamy na str. 3-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rebata udziela się przy częstym ogłoszeniu. „Głos Wąbrzeński” wychodzi trzy razy tygodniowo, w poniedziałek, środę i piątek. Skrytka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 8. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,252.

Sreda Józefa Kalas.
Czwartek Augustyna b.
Piątek Ściegie św. Jana

Dzisiaj wschód słońca	4,48	zachód	7,18
Jutro	"	"	7,16
Pojut.	"	"	7,14

Nr. 100

Wąbrzeźno, czwartek 28 sierpnia 1930 r.

Rok X

Rzemiosło nie powinno milczeć!

Najwybitniejszą cechą czasów dzisiejszych w Polsce, to bierność powszechna, przedewszystkiem w życiu gospodarczym. Ten zastój w kraju, kiedy życie wysuwa tyle palących potrzeb i tyle groźnych niebezpieczeństw, jest najgorszą stroną naszego położenia. Odnosi się to szczególnie do działalności organizacji gospodarczych. Ta bezczynność jest bodaj najsilniejszą w świecie rzemieślniczym. Mamy dzisiaj w całej już Polsce Izby Rzemieślnicze, całe rzemiosło przechodzi kryzys, ale obecnie ciszej niż kiedykolwiek o sprawach rzemieślniczych.

A tyle jest przecież bolączek, tyle istotnych potrzeb. Rzemiosło opanowała jakaś apatia, która zaczyna stawać się wprost niepokojącą. Gdy pamięcią zwrócimy się choćby dwa lata wstecz, to przypomni sobie żywy ruch organizacyjny, liczne zjazdy i licznie składane czynnikom rządowym memorjały, pozwalające im na wniknięcie w potrzeby rzemiosła. Inna rzecz, że nie wszystkie przedkładane przez rzemiosło postulaty były spełniane, miały jednak to znaczenie, że wytwarzały przekonanie, iż rzemiosło pilnuje swych interesów.

Dzisiaj rzemiosło znowu powinno intensywniej rozpocząć pracę. Właśnie dla tego, że jest gorzej i że coraz cięższe stają się warunki jego egzystencji. Przedewszystkiem trzeba wzmocnić organizację rzemieślniczą, które są powołane do występowania w imieniu rzemiosła, a następnie pilnować swych interesów, będących obecnie w zaniedbaniu. Jeżeli rzemiosło samo nie będzie zabiegało o należyte informowanie czynników rządowych o swym położeniu i nie będzie dążyło do współpracy z nimi nad uregulowaniem i wyrugowaniem z życia tego wszystkiego, co kamieniem cięży na rozwoju rzemiosła, to nie może oczekiwać, by zaistniała dla niego obecna sytuacja uległa jakiejś zmianie na lepsze.

Rzemiosło nie może i nie powinno milczeć. Musi znowu odezwać się do społeczeństwa i czynników rządowych, wskazać na swoje położenie i żądać poparcia. Rząd uzna potrzeby rzemiosła i zrozumie, że rozwój warsztatów rzemieślniczych leży przedewszystkiem w interesie państwa. Lecz by tak stało się, rzemiosło musi rozpocząć wreszcie kampanję na serjo, o swoje własne dobro. Musi rozpocząć mówić i przekonywać.

Dla tych zaś celów istnienie i działalność Izby Rzemieślniczych nie wystarczy, są one bowiem ograniczone w swojej pracy. Wystąpić muszą solidarnie wszystkie organizacje rzemieślnicze.

Przedewszystkiem rzemiosło wyzbyć się musi partyjnych opiekunów, którzy przynoszą mu więcej szkody, aniżeli pożytku.

Trzeba wreszcie przeciągnąć linię graniczną i powiedzieć, gdzie kończy się interes rzemiosła, a zaczyna interes partji.

Każdy rzemieślnik, jako poszczególny obywatel, może mieć takie czy inne zapatrywanie polityczne, co więcej, może nawet należeć do takiej czy innej partji, niechaj jednak nie dopuszcza, by mówiono o całości rzemiosła w połączeniu ze sprawami partyjnymi.

Dość jest zresztą zżarte nasze życie społeczne partyjnictwem, które nie łączy, lecz dzieli i sieje niezgodę. Tej niezgody chyba już dość. Dość już również rozdźwięków w rzemiosle. Trzeba wreszcie podania sobie rąk przez wszystkie rzemieślnicze organizacje.

Rzemiosło nie powinno milczeć. Tak w stosunku do rządu, społeczeństwa, o przedewszystkiem w stosunku do siebie samego.

Rzemiosło tylko wtedy będzie mocne, gdy będzie silne zgodą.

Rząd Marszałka Piłsudskiego objął urządowanie.

Warszawa, 27. 8. P. Prezydent Rzplitej podpisał następujący dekret:

Do Pana Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Mianuję Pana Prezesem Rady Ministrów i Ministrem Spraw Wojskowych. Kównocześnie na wniosek Pański mianuję Panów Józefa Becka ppłk. dypl. Ministrem, Stawoja-Składkowskiego, generała brygady Ministrem Spraw Wewn., Augusta Zaleskiego, senatora, Ministrem Spraw Zagr., Stanisława Cara, adwokata, Ministrem Sprawiedl., dr. Sławomira Czerwińskiego, Ministrem Wyznań Rel. i Ośw. Publ., dr. Leona Janta-Połczyńskiego Ministrem Rolnictwa, inż. Eugenjusza Kwiatkowskiego, posła do Sejmu Rzeczypospolitej, Ministrem Przemysłu i Handlu, prof. dr. Maksymiljana Matakiewicza, Ministrem Robót Publ., Aleksandra Prystora Ministrem Pracy i Op. Społ., prof. dr. Witolda Staniewicza Ministrem Reform Rolnych, inż. Ignacego Boernerera Ministrem Poczty i Telegr. oraz poruczam kierownictwo Mi-

nisterstwa Skarbu Ignacemu Matuszewskiemu, posłowi nadzwyczajnemu i Ministrowi pełnomocnemu przy królewskim rządzie Węgier.

Warszawa, dnia 25 sierpnia 1930 r.

Prezydent Rzplitej Polskiej

(—) Ignacy Mościcki.

Prezydent Rady Ministrów

(—) Józef Piłsudski.

Jak widać z powyższego dekretu, w składzie rządu oprócz nominacji ministra bez teki pik. Becka nie zaszyły żadne zmiany. Dekret nie wymienia jedynie ministra komunikacji, a to z tego względu, że dotychczasowy minister p. inż. Alfons Kühn bawi zagranicą na urlopie kuracyjnym w Bad Gastein. Minister Kühn, jak to wynika z sobotniego oświadczenia Marszałka Piłsudskiego wejdzie również w skład gabinetu, a dekret nominacyjny jego podpisany zostanie po jego powrocie.

—:0:—

NIEMCY W SWYCH DAŻENIACH

do rewizji traktatów

LICZA NA POMOC MUSSOLINIEGO.

Berlin, 27. 8. Wyrażająca poglądy rządu „Deutsche Allgemeine Zeitung” omawia pozycję Włoch jako mocarstwa europejskiego.

Dziennik stwierdza solidarność interesów między Niemcami a Włochami, spoczywającą na realnej podstawie oświadczenia Mussoliniego, że układy nie trwają wiecznie.

Włoskie dążenia rewizjonistyczne nadały swoisty charakter wizycie Grandiego w Warszawie.

W tym samym duchu prasa włoska domagała się ewakuacji Nadrenji, w tym duchu komentowa-

no również we Włoszech mowę Treviranusa. Dzisiaj rewizja jest hasłem dnia — twierdzi dziennik niemiecki.

Dawniej można było być pewnym, że w ewentualnym ostrym konflikcie między Francją a Niemcami Włochy staną do stronie Francji, ponieważ miały nadzieję zarobienia na takim konflikcie. Obecnie nie wchodzi to już w rachubę.

Dzisiaj „Tribuna” włoska zupełnie jawnie występuje przeciw temu, by Paryż całej Europie narzucał swój punkt widzenia.

Terror ukraiński w Małopolsce Wschodniej wzmagają się

Lwów, 27. 8. Akty terrorystyczne wywołane ukraińskich w Małopolsce wschodniej nie ustają.

Wczoraj w nocy niewykrzyli jeszcze sprawcy zbezczeszcili cmentarz Bohaterów — gropy żołnierzy polskich, poległych w latach 1918—1920 w walkach o oswobodzenie kresów.

Zbrodniarze zniszczyli i połamali wszystkie krzyże, postawione na mogiłach.

Drugi wypadek zdarzył się również nocy ubiegłej we wsi Wołków, pod Przemyślanami, gdzie niewykrzyli jeszcze sprawcy podpaliли sterty z pszenicą na fołwarku hr. Potockiego. Straty wynoszą około 18.000 zł.

Energiczne śledztwo, prowadzone przez policję w związku z ostatnimi aktami teroru, napro-

wadziło policję na ślad bandytów, którzy dokonali napadu na ambulans pocztowy pod Bóbrką.

Wczoraj wieczorem we wsi Chabowice, pow. Bóbrka, aresztowano 2-ch studentów uniwersytetu im. kr. Jana Kazimierza, braci Jana i Włodzimierza Gabrusiewiczów, którzy po dłuższej nieobecności w swej wiosce rodzinnej — zjawili się nieoczekiwanie.

W czasie przeprowadzonej u nich rewizji znaleziono szereg dokumentów, odezw i notatek, stwierdzających, iż są oni członkami terrorystycznej organizacji wojskowej, oraz kilkanaście tysięcy złotych w dolarach i funtach angielskich.

Istnieje przypuszczenie, że Gabrusiewicz brał czynny udział w napadzie na ambulans pocztowy pod Bóbrką.

Aresztowani przewiezieni zostali do Lwowa.

Cud na Jasnej Górze

Niewidoma staruszka odzyskała wzrok.

Kalisz, 27. 8. Od kilku dni Kalisz pozostaje pod wrażeniem cudownego uzdrowienia 69-letniej staruszki Barbary Kasińskiej.

Przed niedawnym czasem pod przewodnictwem ks. Henryka Antonowicza wyruszyła do Częstochowy pielgrzymka mieszkańców Kalisza, w której wzięła również udział ślepa od kilku lat Kasińska.

Podczas odmawiania gorącej modlitwy w kaplicy jasnogórskiej z wiarą w cudowną moc Matki Boskiej nastąpiło uzdrowienie.

Kasińska, pogrążona w głębokich modłach ujrzała nagle przed sobą cudowny obraz Matki Boskiej, a następnie otoczenie.

Z piersi jej wyrwał się spazmatyczny szloch radości, który ogarnął obecnych w kaplicy.

Kasińska powróciła do domu o własnych siłach, krocząc na czele pielgrzymki. Wiadomość o jej cudownym uzdrowieniu rozeszła się lotem błyskawicy po Kaliszu i okolicy.

—:X:—

Wiadomości z Polski i ze świata.

ŚNIEGI POŁOŻYŁY KRES WALCE WOJSK TURKICKICH Z POWSTAŃCAMI KURDYJSKIMI.

London, 27 sierpnia. — W dniu dzisiejszym wręczona zostanie w Teheranie odpowiedź Turcji na ostatnią notę rządu perskiego. W odpowiedzi swej rząd turecki obstać nadal przy propozycji odstąpienia Turcji terytorjum Araratu, wzamian za koncesje terytorjalne na korzyść Persji na południu.

Walki z Kurdami narazie ustały, gdyż w górach spadły obfite śniegi, które paraliżują akcję wojenną.

Granica syryjska jest pilnie strzeżona przez wojska francuskie, by nie dopuścić do zajęć, wywoływanych przez uciekających z Turcji powstańców kurdyjskich.

18-TU KSIĘŻY KATOLICKICH NA ZESŁANIU W SOWDEPJI.

Wskutek przepelnienia obozów koncentracyjnych i więzień na wyspach Sołowieckich departament więziennictwa Sowieków otrzymał polecenie od GPU, aby w terminie dwumiesięcznym miasta Piern i Wiatka były przygotowane na przyjęcie 6 tysięcy osób, z pośród „wewnętrznej emigracji”. W grupie tych „emigrantów” znajduje się kilku wybitnych profesorów uczelni wyższych, inżynierów i około 100 duchownych.

Między zesłańcami jest 18 księży katolickich z Ukrainy sowieckiej.

PRÓBUJĄ SZCZĘŚCIA W WARSZAWIE.

Oslawiony „lekarz-cudotwórca” z Austrii, niejaki Zeiles rozpoczął starania o założenie „instytutu leczniczego” w Warszawie. Podobne instytuty założył Zeiles w Niemczech i Czechosłowacji. Jak wiadomo, szarlatańskie praktyki pseudolekarskie Zeilesa będą wkrótce przedmiotem sensacyjnego procesu w Austrii, oczekiwanego z wielkim zainteresowaniem przez sfery naukowe.

ŚMIERĆ W BOJU O MIEDZĘ.

Pomiędzy mieszkańcami wsi Kiwanice (ziemia wileńska) E. Niewiero a stryjem jego i synem tegoż wynikła sprzeczka o miedzę, dzielące pola. W czasie sprzeczki doszło do zaciętej bójkii, w następstwie której Eljasz Niewiero został ugodzony kijem w głowę i padł zalany krwią. Ciężko rannego odstawiono do szpitala rejonowego w Ejszyskach, gdzie w kilka godzin potem zmarł. Sprawcy zabójstwa w więzieniu.

SAMOBÓJSTWO STARUSZKÓW, LICZĄCYCH RAZEM 147 LAT ŻYCIA.

Niezwykły wypadek podwójnego samobójstwa wydarzył się ostatnio w dzielnicy Bronx w Nowym Jorku. U zamężnej swej córki zamieszkiwała tam pała staruszków, jej rodziców. W związku małżeńskim przeżyli oni 51 lat. Czując, że coraz bardziej opadają z sił i stają się ciężarem dla swego otoczenia, zdecydowali przyspieszyć śmierć i razem popełnić samobójstwo. Wyczekawszy na odpowiedni moment, gdy pozostali sami w mieszkaniu, napisali list, wyjaśniający przyczynę ich czynu, poczem, odkręciwszy gaz, położyli się do łóżka.

Po paru godzinach, gdy domownicy powrócili, znaleźli parę staruszków bez życia. W pozostawionym liście prosili oni, by tak, jak zgodnie szli przez życie, razem zostali pochowani w jednym grobie.

OHYDNE MORDERSTWO W POW. OPATOWSKIM.

Siedem ran w głowie, zadanych motyką.

Onegdaj o godz. 8,30 wieczorem na drodze, wiodącej do wsi Boleszyn, pow. opatowskiego, powracający z pola wieśniacy znaleźli na drodze w kałuży zakrzepłej krwi trupa mężczyzny.

Głowa nieznanego była w okropny sposób zmasakrowana, widniało na niej 7 ran, zadanych jakimś tępym narzędziem.

Po przeniesieniu trupa do wsi okazało się, że jest to niejaki Antoni Gozda, mieszkaniec tejże wsi.

Zawiadomiona o morderstwie policja rozpoczęła natychmiast poszukiwania, które jeszcze tej samej nocy dały pozytywne wyniki.

W ręce policji wpadli mordercy, dwaj bracia Antoni i Michał Zakrzewscy, zamieszkałi również w tejże wsi.

Zbrodniarze początkowo nie przyznawali się do winy, kiedy jednakże policja odkryła w ich domu skrwawione ubrania, przyznali się do morderstwa, opowiadając jednocześnie jego przebieg.

Krytycznego wieczora pomiędzy nimi a Gozdziem wynikła sprzeczka na tle nieporozumienia o rolę, podczas której zadali swej ofierze 7 ciosów

w głowę kopeczką od kartofli, poczem zbiegli do domu, gdzie zmienili ubrania.

Policja obu aresztowała i oddała do dyspozycji władzom sądowym.

ŁUDZIE CZY ZWIERZĘTA.

Tragedja młodej dziewczyny.

Równe, 26. 8. Wstrząsający wypadek miał miejsce koło Rzeszucka, pow. rówieńskiego, gdzie młoda dziewczyna padła ofiarą rozbestwionych pastuchów.

Niejaka p. M. z okolic Dubna wyjechała na letnisko do Rzeszucka. Tam, w okolicy wynajęła mieszkanie wraz ze swą siostrą. Przed kilku dniami pozostała ona sama w mieszkaniu. Nagle do drzwi mieszkania zapukano. Nie przeczuwając nic złego, dziewczyna otworzyła drzwi. Wtedy do mieszkania wpadło kilku parobczaków i po zacieklej walce z nieszczęśliwą, zniewoliło ją kolejno. Na krzyk dziewczyny zbiegli się sąsiedzi, lecz łotrzy zbiegli.

Ofiara zezwierzęconych parobków dostała poważne uszkodzenia mózgu i została odwieziona do szpitala.

SĄD SKAZUJE HODUROWCÓW.

W miasteczku Lipsko (pow. Hżecki) odbyła się sensacyjna rozprawa sądowa przeciwko hodurcom.

W dniu tym już od samego rana poczęli zjeżdżać do Lipska hodurcy w sutannach (tak zwani księża narodowi), a za każdym takim hodurcem podążali jego zwolennicy. Przybyło około 2 tys. osób.

Na ławie oskarżonych zasiadli hodurcy: Adam Adamek Jurgielewicz — „dziekan” Tarłowski, Ządęcki — „proboszcz” ze Stodul i Skibiński — „proboszcz” z Osówki. Pierwsi dwaj zasiadli na przygotowanej ławie pod osłoną dwóch posterunkowych policji.

Po przemówieniu prokuratora, p. Wolskiego, zabrał głos w imieniu Kurji Biskupiej w Sandomierzu p. mec. Zdzitowiecki, który, powołując się na przysłane mu pismo księdza biskupa z Sandomierza, zaznaczył, iż działalność hodurców, rzekomo tylko religijna, doprowadziła do zaburzeń w Tarłowie. Jak podkreślił zresztą jeden ze świadków (nawet ze strony oskarżonych):

W Tarłowie, od chwili zjawienia się nowych duchownych, powstał bolszewizm. Nikt nie jest pewny własnego życia. Ataki na posterunek policji, wymyślenia pod adresem władz bezpieczeństwa są na porządku dziennym. Winę za obecny stan rzeczy ponoszą oskarżeni hodurcy.

Następnie zabrał jeszcze głos adwokat oskarżonych, p. Wigura, a po p. Wigurze udzielono ostatnich słów obrony oskarżonym.

Sąd ogłosił wyrok, skazujący: Adamka Jurgielewicza na 6 miesięcy więzienia, Ządęckiego na 4 miesiące więzienia i Skibińskiego na 2 miesiące więzienia.

Wobec zbyt łagodnego wyroku, prokurator, p. Wolski, zgłosił sprzeciw.

WYRODNA MATKA UPIEKŁA WŁASNE DZIECKO.

Zajęta w jednej z restauracji piszczkańskiej służąca urodziła przed kilku dniami dziecko. Ostatnio kucharz restauracji poczuł ohydny swąd, wydobywający się z szabańnika. Po otwarciu go przekonał się, że znajduje się w nim już napół zwęglone niemowlę, dziecko tej właśnie służącej. Została ona natychmiast aresztowana.

KOMUNIKAT P. W. i W. F.

1. Okręgowe święto p. w. i w. f. w Toruniu.

W dniach 12, 13 i 14 września odbędą się w Toruniu zawody sportowe i strzeleckie, organizowane przez wojewódzki komitet p. w. i w. f. z następującym programem:

- trójbój sportowy (bieg 100 m., skok w dal, rzut granatem);
- bieg 3000 m. na przelaj;
- rzut oszczepem;
- sztafeta olimpijska (100 × 200 × 400 × 800 metrów);
- marsz 5 klm. ze strzelaniem;
- rozgrywki w piłkę koszykową;
- strzelanie zespołowe z broni wojsk. 100 mtr. dla członków p. w. I st.;
- strzelanie zespołowe z broni wojsk. 200 m. dla członków p. w. II st.;
- strzelanie zespołowe z broni wojsk. 300 m. dla rezerwistów.

ZAWODY MŁODZIEŻY ŻENSKIEJ.

- trójbój sportowy (bieg 60 m., skok w dal, pchnięcie kulą 4 kg.);
  - rzut dyskiem 1 kg.
- Do konkurencyj powyższych każdy powiat może zgłosić po 1 zawodniczkę i 1 zespół, składającym się z 3 ludzi.

Każdy ze zgłoszonych zawodników może brać udział najwyżej w dwóch konkurencjach.

Zawodnicy otrzymują w Toruniu bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie, na przejazd koleją bilet ulgowy.

Zawodnicy wybrani do zawodów z powiatu wąbrzeskiego zostali powiadomieni przezemnie specjalnymi okólnikami.

2) Narodowe zawody strzeleckie.

Podają do wiadomości organizacji p. w. i członków, iż w dniach od 27. 8. i 28. 8. r. b. odbędą się centralne zawody strzeleckie o mistrzostwo p. w. 1930 r. we Lwowie, a w dniach od 30. 8. do 6. 9. Narodowe zawody strzeleckie.

Na zawody powyższe z terenu DOK. VIII. (woj. Pomorskie) deleguje się reprezentacje w składzie:

- 2 zespoły męskie 3-osobowe,
- 1 zespół żeński 3-osobowy z broni małokalibrowej,
- 4 zawodników indywidualnych,
- 2 zawodniczki indywidualne.

Do powyższego składu wyznaczony został z powiatu wąbrzeskiego 1 zawodnik.

3. Korzystanie ze strzelnicy powiatowej.

Przypominam, że dla podniesienia strzelectwa w naszym powiecie wśród członków p. w., wskazane jest odbywanie częstych strzelań z broni małokalibrowej i z broni wojskowej.

W tym celu organizacje powiatu powinny częściej korzystać ze strzelnicy powiatowej p. w. w Czystochlebiu.

Strzelania mogą się odbywać codziennie i w każdą niedzielę i święta w godzinach popołudniowych, po uprzednim zgłoszeniu zapotrzebowania na strzelnicę w Pow. Komendzie P. W. i W. F. w Starostwie, pokój 18.

Komendant Powiatowy P. W. 63 p. p. na pow. Wąbrzeźno.

W. Kuliszewski, porucznik.

Obrazki z życia.

Bal... Sama elita towarzyska — muzyka różnie, suną pary. Na sali zjawił się pan, sprzedający róże. Nadchodzi jegomość i chce wykupić wszystkie róże. — Co kosztuje? — pyta. — 500 złotych — brzmi odpowiedź. „Jegomość wyciąga 500-złoty banknot i chce płacić za róże. Ale mu nie dano ze względu na innych gości. Rozżalony jegomość idzie do pana sprzedającego gwoździki. — Co kosztuje? — pyta. — Sto złotych. — Jegomość bez wahania kupił te kwiatki, warte najwyżej 15 złotych. Ludzie kochani! I ci narzekają na biedę, na wielkie podatki! (o).

WIADOMOŚCI Z GOLUBIA.

PIĘKNY BAL.

Ubiegłej soboty odbył się tutaj w sali pp. Klimków bal, pod protektoratem generała Rachmistruka i starosty p. Staszewskiego. Komitet balu w osobach pań: Warszewskiej, Nowakowskiej, M. Wiśniewskiej i Nieczajewoyny, oraz panów: dr. Terlikowskiego, Gumińskiego i Ossowskiego przygotował wszystko, aby bal wypadł imponująco.

Na bal przybyło bardzo wiele gości tak z Golubia jak i z okolicy z protektorami p. generałem Rachmistrukiem i Starostą rypińskim Staszewskim oraz korpusem oficerskim na czele. Przy dźwiękach świetnej orkiestry 64 p. p. bawiono się ochoczo całą noc, aż do rana. Tańce wyprowadzał lekarz wet. dr. Terlikowski z Dobrzynia, jako członek komitetu zabawowego. O północy ogłoszono królową balu, t. j. tę, która posiadała najwięcej róż. Królową balu została panna Irena Wiśniewska z Wąbrzeźna.

Bal ten uczestnikom długo pozostanie w pamięci.

Czysty zysk z balu, wynoszący blisko 200 złotych, przeznaczono na Towarzystwo Uniwersytetu Ludowego Dobrzyń—Golub. (-)

NOWY LOKAL T. C. L.

W niedzielę, 31 sierpnia, po sumie o godz. 12-ej odbędzie się w Wąbrzeźnie otwarcie i uruchomienie biblioteki i świetlicy, czyli czytelnicy T. C. L. w nowym lokalu, w Rynku, w gmachu Powiatowej Kasy Oszczędności.

Dzięki życzliwemu stanowisku Zarządu i Rady Kasy, która nam bezpłatnie lokal odstąpiła, za co niniejszym publicznie składamy podziękowanie, możemy nareszcie rozpocząć oświatowo-kulturalną i patriotyczną działalność w sali wygodnej i dla wszystkich dostępnej.

Organizująca się sekcja odczytowa przygotowuje szereg wykładów i pogadanek z obrazami świetlnymi, a sekcja teatralna drogą przedstawień amatorskich pragnie rozpowszechnić znajomość arcydzieł literatury polskiej, oraz budzić zamiłowanie historii naszej i wszystkiego, co polskie.

Mając nadzieję, że w niedalekiej przyszłości uda się nam zorganizować jeszcze sekcję muzyczną, wierzymy, że T. C. L. spełni należycie swoje

zadanie i stanie się ośrodkiem nietylko oświaty pozaszkolnej ale i życia umysłowo-kulturalnego miasta i powiatu. Do tego dążymy. Brak nam jednak ciągle jeszcze ludzi do współpracy.

Dlatego zapraszając całe społeczeństwo na uroczystość niedzielną, prosimy gorąco chętnych, aby się zapisywali nietylko na członków T. C. L. ze składką roczną przynajmniej 2 zł. 40 gr. (nie ograniczając ofiar), ale aby się zgłaszali do czynnej współpracy w sekcji bibliotecznej, odczytowej, teatralnej lub muzycznej.

Pisemne lub telefoniczne zgłaszanie przyjmuje tymczasowo Inspektorat Szkolny.

Pamiętajmy o niedzielę godzinie 12-ej.

Prezjdum Powiat. Komitetu
T. C. L.

Na kartce.

Szanowna Redakcjo!

Coraz śmieiej, coraz więcej hydra pruska podnosi swój głos i szykuje się na nasze zachodnie granice.

Spółeczeństwo polskie reaguje na wystąpienia Niemców przez urządzenie manifestacji narodowych. Tylko w naszym mieście nic nie słycać. Możeby tutejszy oddział Związku Obrony Kresów Zachodnich zajął się gorliwie do tego, okazując także swój żywot, swoją pracę. (p. h.).

WIADOMOSCI POTOCZNE

Wąbrzeźno, dnia, 27 sierpnia 1930 r.

— W miesiącu sierpniu wyjdzie jeszcze jeden numer „Głosu Wąbrzeskiego”. Wobec tego prosimy wszystkich tych, którzy z jakichkolwiek bądź powodów nie zapisali „Głosu” na miesiąc wrzesień, by uczynili to jeszcze przed pierwszym, albowiem później nie odpowiada poczta za nieregularne dostarczanie pisma. Dziś więc należy zapisać „Głos Wąbrzeski” na miesiąc wrzesień w urzędzie pocztowym lub w administracji. (-)

— **Osobiste.** Zawiadowca stacji Wąbrzeźno p. Gozdowski, rozpoczął urlop wypoczynkowy. Zastępuje go p. Janowski, kierownik tutejszej ekspedycji towarowej.

— **Naczelny sekretarz** Wydziału Powiatowego p. Józef Kurzyński, wrócił z urlopu i objął urządowanie.

— „Na św. Augustyna orka dobrze się poczyna” — mówi przysłowie. Rzeczywiście, rolnicy, mając zakończone żniwa, przystępują do orki jesiennej. Niedługo, a rozpoczną się siewy. Pogoda obecna — to isticie jesienna. Nie wykluczonym jest, że we wrześniu możemy mieć piękne, ciepłe dni.

— **Miasto miłości.** — Pod takim tytułem wyświetla kino „Słońce” film podziwiany wszędzie.

— **Zważać na dzieci!** Onegdaj wieczorem u wylotu ulicy Kolejowej a ul. Mestwina wybiegła ze składu mała dziewczynka, nie oglądając się poza siebie. W tej chwili nadjechał motocykl i byłby dziewczynkę przejechał, gdyby nie zimna krew kierowcy, który (i tak nie jechał szybko) natychmiast zatrzymał motocykl. W ten sposób odeszło się bez wypadku, który mógł być groźny w swych skutkach!

— **Stan bezrobocia** w mieście naszym w stosunku do zeszłego miesiąca zmniejszył się o 5 procent. Bezrobotnych pobierających zasiłek jest obecnie przeszło 60, a nie pobierających zasiłku jest przeszło sto. Razem bezrobotnych jest około 180 osób. (-)

— **Bractwo Strzeleckie!** Projektowane na dzień 31 bm. strzelanie żniwne zostaje odłożone do nie-

Radni miasta radzą...

SPRAWA ELEKTROWNI. — KANDYDACI NA CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ SZKOŁY DOKSZTAŁCAJĄCEJ. — STACJE BENZYNOWE WYROSNA JAK GRZYBY PO DESZCZU.

Wąbrzeźno, 27 sierpnia.

Ojcowie miasta przerwali swoje wywczasy wypoczynkowe i rozpoczęli pracę swoją dla dobra miasta zebraniem w poniedziałek 25 bm.

Zebraniu przewodniczył p. B. Grajewski, sekretarował p. Ługiewicz. Panowie radni stawili się w większości. Z Magistratu przybyli pp. Burmistrz Schwarz i radca Putynkowski.

Pierwszy punkt obrad, sprawę ugody z firmą „Siemens” w Grudziądzu za przebudowę Elektrowni Miejskiej zajął dość wiele czasu, albowiem dyskutowano nad tem bardzo obszernie. Firmie „Siemens” w Grudziądzu należy się za przebudowę Elektrowni Miejskiej jeszcze 117.249,75 złotych. Sprawę załatwiono w ten sposób, że Elektrownia odplacać będzie firmie „Siemens” miesięcznie przeszło 2 tysiące franków szwajcarskich. Jako zabezpieczenie, firma „Siemens” wzięła na hipotekę jeziora miejskie, na których nie ciążył jeszcze żaden dług. Gdyby zarząd Elektrowni miejskiej nie mógł spłacić któregośkolwiek miesiąca wyżej oznaczoną kwotę, winno nastąpić natychmiastowe powiadomienie przewodniczącego Rady Miejskiej.

dzieli 7 września br. z powodu gremjalnego udziału w dorocznym strzelaniu Bractwa w Radzynie. Wyjazd wszystkich braci nastąpi w niedzielę o godzinie 2-giej autobusem z Rynku. (-)

— **Czerwony swetr** dziecięcy, znaleziony swego czasu na ulicy, jest do odebrania na Posterunku Policji Państwowej. (-)

— **Wieczorek** t. zw. familijny urządzają urzędnicy „Pepege” w sobotę w sali Strzelniczej Bractwa Strzeleckiego. Przygrywać będzie orkiestra „Biały Orzeł”. Początek o godzinie 6-ej wieczorem. Goście mile widziani.

— **Podatki płatne w sierpniu.** — W ciągu ostatnich dni sierpnia powinny być wpłacone do skarbu państwa następujące podatki:

Do dnia 31 sierpnia państwowy podatek od nieruchomości za drugi kwartał r. b.; do tegoż dnia — podatek od lokali za trzeci kwartał r. b. i do tegoż dnia — państwowy podatek od placów budowlanych za trzeci kwartał r. b.

Pozatem w sierpniu płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, także i podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w sierpniu.

Z POWIATU

— **Wielkie Radowiska.** (Zgwałcenie). Herman Pelka, Niemiec z Małych Radowisk, właściciel 120 morgowego gospodarstwa, człowiek żonaty, dokonał na robotnicy 36-letniej Marjannie B. z Wielkich Radowisk gwałtu. Przeciwno zwyrodniałemu Niemcowi wytoczono skargę sądową. Ludność z okolicy jest do głębi oburzona tym ohydny czynem. (pw).

— **Dębowałaka.** (Zebrał złodziej). W niedzielę przytrzymano Stanisława Königa, zawodowego złodzieja, który kręcił się po wiosce pod pozorem żebraniny. Odstawiono go do dyspozycji władz sądowych. (sp)

— **Ciężkie pobicie.** Przy karuzeli, w niedzielę wieczorem przyszło do bójki między młodzieńcami Dębowałaki na tle osobistem. Pobity został gumowymi pałkami i ciężarkami Michał Zajac przez Józefa Bobowiaka i Stanisława Truszkowskiego, obaj z Dębowałaki. Stan pobitego Zajaca jest bar-

W następnym punkcie obrad wybrano kandydatów do Rady Nadzorczej Szkoły Doksztalcającej. Do Rady wchodzi z urzędu: Inspektor Szkolny p. Matuszkiewicz, dyr. Doksztalcającej szkoły p. Pellowski i burm. p. Schwarz, a Rada Miejska wybrała: pp. Br. Grabowskiego, Anastazego Candra i Markuszewskiego Wojciecha.

Następnie przed forum Rady wyłoniła się sprawa udzielenia p. Walerjanowi Kaczyńskiemu zezwolenia na ustawienie stacji benzynowej w Rynku (choć to do Rady Miejskiej nie należy!).

W toku dyskusji, jaka wyłoniła się z tą sprawą, okazało się, że Magistrat wydał zezwolenie na ustawienie stacji benzynowych nast. osobom: pp. Walerjanowi Kaczyńskiemu, Janowi Kaczyńskiemu, St. Miszczakowi, Heidlowi ul. Kolejowa i firmie Nobel. Skoro ci wszyscy ustawią stacje, będziemy mieli w Wąbrzeźnie 6 stacji. Podatek od każdej stacji wynosić będzie 500 złotych rocznie.

Czy Starostwo uwzględni ustawienie wszystkich stacji — nie wiadomo.

Posiedzenie po wolnych głosach zamknięto. (-)

do groźny. Natychmiast po pobiciu przywieziono go do szpitala w Wąbrzeźnie. Jednakże dyżurująca tam siostra odmówiła przyjęcia ciężko poranionego dlatego tylko, że nie miał przekazu do szpitala od lekarza Kasy Chorych. Musiano więc odesłać bezprzytomnego Zajacę do Dębowałaki z powrotem! Fakt ten wywołał w społeczeństwie wielkie rozgoryczenie. (sp)

— **Jaworze.** (Nielegalne uprawianie tytoniu). Za uprawianie tytoniu bez jakiegokolwiek zezwolenia pociągnięty został August Treichel z Jaworza, który uprawiał tytoń na przestrzeni 46 mtr. kwadratowych. Sprawę oddano do Sądu. (sp)

— **Pluźnica.** (Dożynki). W nadchodzącą niedzielę, 31 bm. odbędą się staraniem Komitetu Obywatelskiego tradycyjne „Dożynki”. Wieczorem zaś w sali p. Dąbrowskiego odbędzie się zabawa taneczna. Obywatelstwo Pluźnicy i okolicznych wiosek łudnie pośpieszy na „Dożynki”. (-)

RUCH TOWARZYSTW

— **Bacność Korporacja Kupców Samodzielnych.** Dzisiaj w czwartek wieczorem o godz. 7.30 odbędzie się w lokalu p. Klimka Walne Zebranie, na które uprzejmie zaprasza Zarząd.

— **Lutnia.** Następną lekcję śpiewu „Lutni” odbędzie się w poniedziałek dnia 1-go września o godz. 8-ej w lokalu Klimka. O liczny udział prosi Zarząd.

— **Walne zebranie Tow. Śpiewu św. Grzegorza** odbędzie się w poniedziałek 1 września o godz. 8-ej wieczorem w salce wikarjówki.

Porządek obrad: zagajenie, śpiew, wybór marszałka, ukonstytuowanie biura, wybór dwóch rewizorów kasy, sprawozdanie z zarządu i wybory nowego zarządu.

Zarząd.

Druk i nakład: „Głos Wąbrzeski” B. Szczuka — Wąbrzeźno. Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno. Za dział ogłoszeń redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Redaktor przyjmuje codziennie od 16—18-tej. W nagłych wypadkach za poprzedniem zgłoszeniem się w administracji.

Naszej Szanownej Klienteli podajemy niniejszem do wiadomości, że

tylko do 29 sierpnia
udzielamy chwilowo przyznawanego rabatu

J. & E. Eisenack Wąbrzeźno

Telefon 12.

Skład żelaza

Hallera 8.

Serdeczne „Bóg zapłać“

składamy Przew. Duchowieństwu, Panu Naczelnikowi stacji kol. Panu Zawiadawcy Odcinka Drogowego, urzędnikom kolejowym i wszystkim którzy wzięli udział w pogrzebie naszej ukochanej matki ś. p.

Walerji z Murawskich Falarskiej

pozostałe dzieci

Wąbrzeźno, dnia 23. 8. br.

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30 r. o g. 4,15 po poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Jana Wieckiego w Wąbrzeźnie

2 wirówki.

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30 r. o godz. 5 po poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Anastazego Jaranowskiego w Wąbrzeźnie wybud.

powózkę.

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30 r. o godz. 10³⁰ przed p. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę **fortepian.**

Zbiórka reflektantów w moim biurze ul. Hallera 10.

Główczewski, komornik sąd. w Wąbrzeźnie

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30 r. o godz. 2 po poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Władysława Fergińskiego w Frydrychowie

krowę i buhaja.

Główczewski, komornik sąd. w Wąbrzeźnie

Przetarg przymusowa

Dnia 29. 8. 30 r. o godz. 9 p. poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę

opielacz, żniwiarkę, manęż, 2 torfiarki, młockarkę, i maszynę do pisania.

Zbiórka reflektantów w moim biurze ul. Hallera 10.

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30. o godz. 9,30 przed p. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę

zegarek kieszonkowy

Zbiórka reflektantów w moim biurze ul. Hallera 10

Główczewski, komornik sąd. w Wąbrzeźnie

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30 r. o godz. 10.45 p. poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę:

maszynę do pisania i szafę żelazną

Zbiórka reflektantów w moim biurze przy ul. Hallera 10

Główczewski, komornik sąd. Wąbrzeźno.

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30. o godz. 1015 przed p. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę

1 bibliotekę

Zbiórka reflektantów w moim biurze, ulica Hallera 10.

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30 r. o godz. 1 po poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę u p. Bernarda Jabłońskiego w Wąbrzeźnie ul. Wolności

KANAPĘ

Główczewski, komornik sąd. w Wąbrzeźnie

Przetarg przymusowy

Dnia 30. 8. br. o godz. 12 w poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę up. Michała Horodeckiego w Katarzynkach

zbiór z 4 mórg pszenicy

Główczewski, kom. sąd. Wąbrzeźno

Przetarg przymusowy

Dnia 29. 8. 30 r. o godz. 10 przed poł. sprzedawać będę w drodze przetargu przymusowego najwięcej dającemu za gotówkę **1 szafę żelazną**

Zbiórka reflektantów w moim biurze, ulica Hallera 10.

Główczewski, komornik sąd. w Wąbrzeźnie

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 30. 8. br. o godzinie 10-tej sprzedam w Kowalewie na rynku przed lokalem p. Neumer najwięcej dającemu za gotówkę

bufet, kredens i samowar

Rogowski, komornik sąd. Kowalewo

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 30. 8. br. o godz. 12-tej sprzedawać będę w Pluskowesach najwięcej dającemu za gotówkę

1 samochód osobowy

Zbiórka licytantów przy szkole.

Rogowski, komornik sąd. Kowalewo

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 30. 8. br. o godzinie 14-tej sprzedawać będę w Chełmońcu najwięcej dającemu za gotówkę **radjoaparat 4-ro lampkowy**

Zbiórka licytantów przy oberży pana Borowskiego.

Rogowski, komornik sąd. Kowalewo

Przetarg przymusowy

W piątek, dnia 29. 8. br. o godz. 15.30 sprzedam w Chełmońcu najwięcej dającemu za gotówkę

1 walizkę, płaszcz gumowy i dwa warchlaki

Zbiórka przy oberży p. Borowskiego.

Rogowski, kom. sądowy Kowalewo

Przetarg przymusowy

W sobotę, dnia 30. VIII. 1030 r. o godz. 13-tej sprzedawać będę w Pluskowesach najwięcej dającemu za gotówkę

wirówkę

Zbiórka licytantów przy szkole

Rogowski, kom. sądowy Kowalewo

Ogłaszaj się w „GŁOSIE WĄBRZESKIM“

OSADY

Z PARCELACJI PRYWATNEJ.

1. **Majątek Karmin**, pow. Szamotuły, stacja kolej. Nojowo wzgl. Pniewy odległe do 5 km. Osady od 8 do 20 ha. Ziemia pszenno-buraczana, zdrenowana i łąki. Kilkuletnie spłaty ceny kupna. Do osad przydziela się częściowo budynki. Termin sprzedaży odbędzie się w dniu 2 września b. r. na miejscu.

2. **Majątek Gajewo**, pow. Wąbrzeźno, stacja kolej. Chelmoniec. Osady od 8 do 35 ha. Ziemia pszenno-żytnia, drenowana i łąki. Do osad przydziela się częściowo budynki, obsiew i inwentarz. Kilkuletnie spłaty ceny kupna. Termin sprzedaży odbędzie się w kancelarii maj. Gajewo w dniu 4 września b. r. o godzinie 10-tej przed południem.

3. **Majątkoś Mełno**, pow. Grudziądz, stacja kolej. w miejscu. Osady od 8 do 35 ha. z całkowitemi obsiewami. Ziemia pszenno-buraczana, drenowana. Kilkuletnie spłaty ceny kupna. Budynki do tymczasowego zamieszkania. Termin sprzedaży odbędzie się w kancelarii maj. Gruta w dniu 5 września b. r. o godz. 10-tej przed południem.

4. **Majątkoś Bartoszewice**, pow. Wąbrzeźno, stacja kolej. Płużnica. Osady od 8 do 35 ha. Ziemia pszenno-buraczana, drenowana. Kilkuletnie spłaty ceny kupna. Budynki do tymczasowego zamieszkania. Termin sprzedaży odbędzie się w dniu 6. września b. r. o godzinie 10-tej przed południem w kancelarii maj. Bartoszewice.

Sprzedaję przeprowadza i wszelkich informacji udziela **STANISŁAW JURACKI** upoważniony do przeprowadzania parcelacji na terenie Województwa Poznańskiego i Pomorskiego.

Poznań, Al. Je. Marcinkowskiego 13. Telefon 25-47.

Ogłoszenie.

We wtorek, dnia 2 września br. odbędzie się w Wąbrzeźnie

Jarmark

na konie i bydło

MAGISTRAT

Schwarz, burmistrz.

Obwieszczenie.

W czwartek, dnia 4 września br. odbędzie się w Brodnicy

Jarmark

kramny na bydło i konie

Brodnica, dnia 21 sierpnia 1930 r.

MAGISTRAT

Mechlin

w z. burmistrza.

Wydzierżawię lub sprzedam

dawniejszą

hurtownię tow. kol. i fabrykę likierów

przy ul. Kopernika, nadająca się na każde przedsiębiorstwo, ze stajniami i podwórzem

A. ŁUKIEWSKA, LIPNICZKI

pow. Turzno.

Stancje

dla uczeni gimnazjalnych

A. Gostomska

Wolności 11 I. piętro.

Sięję

na mojem polu

truciznę

przez cały rok

K. Kochanowski

Król. Nowawieś

Gospodarstwo

4-ro morgowe w dużej wiosce nadające się dla każdego rzemieślnika sprzeda

Fr. Działdowski

Dębowałaka

Niniejszem ostrzegam wszystkich by żonie mojej Emilji Jantz która opuściła dom mój, na moje nazwisko nie pożywać wzgl. ją utrzymywano, gdyż za nic nie

odpowiadam

Hermann Jantz

Właściciel fabryki

Poszukuje

dzierżawy

majątku ziemskiego od 40 do 60 mórg.

Zgłoszenie pisemne prosimy skierować do

administracji

„Głosu Wąbrzeskiego“

CHŁOPIEC

do biura od natychmiast potrzebny. Zgłoszenia przyjmuje

Administracja

„Głosu Wąbrzeskiego“ pod Nr. 404.

Zgubioną

książeczkę wojskową

unieważniam

Józef Lorenowicz

Czaple, p. Wąbrzeźno

Za długi mej córki

Marian Jurkiewiczówny

nie odpowiadam

i proszę jej, na moje nazwisko nie udzielać kredytu

Juljan Jurkiewicz

Główny Dworzec.

Samochód

5-cio osobowy, marki Fiat, typ 501 w dobrym stanie korzystnie do

SPRZEDANIA

Zapytania prosimy skierować pod XX do

„Głosu Wąbrzeskiego“

KINO **SŁOŃCE** KINO

HOTEL POD BIAŁYM ORŁEM

W środę, dnia 27 bm. i w czwartek dnia 28 bm o godz. 8,45 wiecz.

Ukaże się niezrównany aktor, ulubieniec wszystkich

IWAN PETROWICZ

w filmie produkcji 1930 r., pod tyt.

Miasto miłości

(Quartier Latin)

Realizacji AUGUSTA GENINA. W roli tytułowej **IWAN PETROWICZ, CARMEN BONI, GINA MANES, HELGA THOMAS** i tysiące innych.

Do tego wspaniały nadprogram. Dla dzieci i młodzieży bezwzględnie wzbronione. Pomimo ogromnych kosztów ceny miejsc jak zwykle.

Następny program

NIEZRÓWNANA FLOTA

w roli tytuł. **HENRY EDWARDS.**